

Številka: 0070-19/2017
Ljubljana, ...
EVA (če se akt objavi v Uradnem listu RS)
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti – skrajšani postopek – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU – 1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji ... sprejela sklep:
Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po skrajšanem postopku.
mag. Lilijana KOZLOVIČ GENERALNA SEKRETARKA
Prejmejo:
– Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, – Ministrstvo za finance, – Ministrstvo za pravosodje, – Ministrstvo za javno upravo, – Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo, – Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije, – Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
Predlagana novela zakona vsebuje manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona, ki se nanaša na implementacijo nekaterih določb DZ v zvezi z imenovanjem in razrešitvijo rejnika ter manjše vsebinske in redakcijske spremembe.
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
- dr. Anja Kopač Mrak, ministrica, - Martina Vuk, državna sekretarka, - mag. Andrej Del Fabro, generalni direktor Direktorata za družino.
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki.
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
- dr. Anja Kopač Mrak, ministrica, - Martina Vuk, državna sekretarka, - Peter Pogačar, državni sekretar, - mag. Andrej Del Fabro, generalni direktor Direktorata za družino.
5. Kratek povzetek gradiva:
Bistvena sprememba predlaganega zakona je implementacija določb Družinskega zakonika o namestitvi otrok v rejništvo, zlasti glede namestitve otroka v rejništvo posameznikom (otrokovi sorodniki, druge osebe, ki so z otrokom tesno povezane), ki ob odločanju o potrebnosti zagotovitvi

namestitve otroku v rejniško družino še nimajo izdanega dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti. Predlog zakona vsebuje tudi manjše vsebinske in redakcijske spremembe.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje): – prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, – obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.				

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA/NE

(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)	
(Če je odgovor DA, navedite: Datum objave: V razpravo so bili vključeni: – nevladne organizacije, – predstavniki zainteresirane javnosti, – predstavniki strokovne javnosti. – . Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte): Upoštevani so bili: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje: Poročilo je bilo dano Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA
dr. Anja Kopač Mrak ministrica	

Prilogi:

- predlog sklepa,
- predlog zakona.

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU – 1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji ... sprejela

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po skrajšanem postopku.

mag. Lilijana KOZLOVIČ
GENERALNA SEKRETARKA

Prejmejo:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Ministrstvo za javno upravo,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije,
- Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje.

PRILOGA:

**PREDLOG
(EVA 2017-2611-0062)**

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVAJANJU REJNIŠKE DEJAVNOSTI

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti (Uradni list RS, št. 110/02, 56/06 – Odl US, 114/06 - ZUTPG, 96/12 - ZPIZ-2, 109/12, v nadaljevanju ZIRD) je Državni zbor Republike Slovenije sprejel na seji dne 27. 11. 2002 in je začel veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu RS, to je dne 2. 1. 2003. Osnovno načelo ZIRD je bilo zagotoviti kvalitetno izvajanje rejniške dejavnosti kot javne službe na področju socialnega varstva. Rejniška dejavnost je storitev institucionalnega varstva, določena v Zakonu o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07- UPB2, 23/07 – popravek, 41/07 - popravek, 114/06 – ZUTPG, 61/10 - ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 15/17 - DZ, 29/17 in 54/17; v nadaljevanju ZSV), in sicer kot varstvo v drugi družini. Predmet urejanja ZIRD je ureditev pogojev, ki jih mora izpolnjevati oseba, ki želi izvajati rejniško dejavnost, postopek izdaje dovoljenja za izvajanje te dejavnosti, način izvajanja rejniške dejavnosti, spremljanje izvajanja te dejavnosti in njeno financiranje ter druga vprašanja, povezana z izvajanjem rejniške dejavnosti. ZIRD vsebinsko ni posegel v sam institut rejništva, določenega v Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (Uradni list RS, št. 69/04 – uradno prečiščeno besedilo, 101/07 – odl. US, 90/11 - odl. US, 84/12 - odl. US in 82/15 - odl. US; v nadaljevanju ZZZDR), pač pa je uredil samo izvajanje dejavnosti.

Institut rejništva kot posebne oblike varstva otrok, ki jim je potrebna oskrba in vzgoja pri osebah, ki niso njihovi starši, se tudi z novim Družinski zakonikom (Uradni list RS, št. 15/17, v nadaljevanju DZ) ni spremenil. Rejništvo ostaja oblika družinsko pravnega varstva otrok, ki se izvaja z nego, vzgojo in oskrbovanjem v tuji družini, to je pri osebah, ki niso otrokovi starši (in ne posvojitelji), lahko pa so otrokovi sorodniki. Rejnik prevzame nase skrb za varovanje otroka, za zdravje, negovanje in oskrbovanje, za vsakodnevno, redno vzgojo otroka, za njegovo izobraževanje in usposobitev za samostojno življenje. Rejnik torej opravlja določene obveznosti, ki se nanašajo na nego in skrb za otroka.

Odločitev o namestitvi otroka v rejništvo v skladu z določbami ZZZDR sprejme center za socialno delo, in sicer v primeru odločitve o potrebnosti zaščite varstva pravic in koristi otroka z odvzemom otroka staršem ali v primeru, če otrok nima svoje družine, iz različnih razlogov ne more živeti pri starših ali v primeru, če otrok potrebuje usposabljanje v skladu s posebnimi predpisi.

Center za socialno delo je obenem pristojni organ, ki v skladu z določbami ZIRD za otroka poišče rejniško družino, sklene rejniško pogodbo, spremlja izvajanje rejništva ter v primerih, določenih v zakonu, odloči tudi o odpovedi rejniške pogodbe. Poleg tega vodi tudi del ugotovitvenega postopka za pridobitev dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti. Postopek se začne na vlogo kandidata za izvajanje rejniške dejavnosti, vloženo na krajevno pristojnem centru za socialno delo (t.j. center rejnika). Izdaja dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti je v prisojnosti ministrstva, pristojnega za družino.

ZIRD določa dve vrsti postopkov za pridobitev dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti. Prvi je t.i. redni postopek na podlagi vsakoletno ocenjenih potreb ministrstva, pristojnega za družino, po novih

rejniških družinah. Izbor vlog opravi Komisija za izbor kandidatov za izvajanje rejniške dejavnosti. Izbrani kandidati so napoteni na usposabljanje. Na podlagi v celoti zaključenega usposabljanja ministrstvo, pristojno za družino (v nadaljevanju ministrstvo), izda kandidatom dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti in jih vpiše v evidenco izdanih dovoljenj.

ZIRD določa izjemo od navedenega postopka pridobitve dovoljenja za otrokove sorodnike. ZIRD v 7. členu določa, da otrokov sorodnik lahko izvaja rejniško dejavnost, če center otroka glede na okoliščine posameznega primera ugotovi, da je to v otrokovo korist. Za otrokove sorodnike se po tem zakonu štejejo: stara mati, stari oče, stric, teta, brat in sestra. Ministrstvo izda otrokovemu sorodniku dovoljenje na podlagi 14. člena ZIRD na podlagi njegove vloge iz drugega odstavka 8. člena ter pisne in obrazložene ugotovitve centra otroka, da je takšna oblika rejništva s strani sorodnika v korist določenega otroka in ga vpiše v evidenco izdanih dovoljenj (t.i. izredni postopek). Izjema od t.i. rednega postopka pridobitve dovoljenja je, da sorodnik podvržen presoji s strani Komisije za izbor kandidatov za izvajanje rejniške dejavnosti niti ni napoten na usposabljanje pred pridobitvijo dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti. Bistveno za pridobitev dovoljenja je, da poleg centra rejnika, tudi center za socialno delo, krajevno pristojen za otroka (t.j. center otroka) pripravi oceno o koristnosti tovrstne oblike rejništva za konkretnega otroka. Identičen postopek je predviden tudi za osebo, ki ni kandidirala za izvajanje rejniške dejavnosti po določbah ZIRD in ni otrokov sorodnik, če je otroku zaradi njegovih potreb le s tovrstno obliko rejništva mogoče zagotoviti varstvo in vzgojo v njegovo največjo otrokovo korist. Ministrstvo izda dovoljenje na podlagi njegove vloge iz drugega odstavka 8. člena tega zakona ter pisne in obrazložene ugotovitve centra otroka, da je le tovrstna oblika varstva in vzgoje v največjo otrokovo korist. Z izdajo dovoljenja in z vpisom v evidenco izdanih dovoljenj na podlagi 14. člena ZIRD rejnik sorodnik ali druga oseba pridobi enak položaj kot ostali rejniki, ki so vpisani v evidenco izdanih dovoljenj na podlagi 13. člena ZIRD. Praksa pa kaže, da so rejniki, ki so pridobili dovoljenje na podlagi 14. člena ZIRD, pripravljeni vzeti v rejništvo le otroka, za katerega so zaprosili dovoljenje, ne pa tudi kateregakoli drugega otroka, kot to velja za ostale rejnike.

Izdaja dovoljenja po t.i. izrednem postopku je predvidena zgolj izjemoma, ko za otroka ni smiselno iskati namestitve v že obstoječe rejniške družine, ker bi to po oceni centra za socialno delo zanj pomenil preveliko spremembo v življenju oziroma je ocenjeno, da bi bilo za otrokov optimalen psihofizični razvoj najkoristnejše, če ostane v krogu svoje družine oziroma v skupnosti, ki jo pozna. S to zakonsko predvideno rešitvijo nadomestnega varstva v okviru družinske skupnosti se obenem tudi uresničuje pravica do družinskega življenja, varovana v okviru 53. člena Ustave RS in 8. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS, št. 33/94- MP, 7/94, v nadaljevanju EKČP).

DZ je stvarno pristojnost za odločanje o vprašanjih iz razmerij med starši in otroki v celoti prenesel na sodišča. V skladu z DZ o namestitvi v rejniško družino odloča sodišče, kadar odloča o ukrepih za varstvo koristi otroka ali ob odločanju o varstvu in vzgoji otroka ter tudi v primerih, kadar nastopijo razlogi, ki ne terjajo odločanja o ukrepih za varstvo koristi otroka (namestitev otroka, ki nima svoje družine ali iz različnih razlogov ne more živeti pri starših ali potrebuje usposabljanje v skladu z zakonom, ki ureja vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami). Pri odločitvi o ukrepih ali kadar so podani drugi razlogi za namestitev v rejništvo, sodišče odloči o namestitvi otroka v rejništvo ter obenem rejnika tudi imenuje. V skladu z DZ pa sodišče iz razlogov, določenih v zakonu, ki ureja izvajanje rejniške dejavnosti razreši rejnika, ki ga je imenovalo in imenuje novega rejnika.

Stvarna pristojnost za odločanje o namestitvi otroka v rejništvo je v skladu s sedaj veljavno zakonsko ureditvijo določena centrom za socialno delo, kot nosilcem javnih pooblastil, o pritožbah zoper odločitve v teh upravnih zadevah pa odloča ministrstvo. Obenem pa je centrom za socialno delo določena tudi stvarna pristojnost za oceno o primernosti kandidatov za izvajanje rejniške dejavnosti v običajnem postopku pridobitve dovoljenja ter za oceno o primernosti kandidata sorodnika ali druge osebe v postopku pridobitve dovoljenja po 14. členu ZIRD. Center za socialno delo je namreč tisti, ki spremlja otroka in njegovo družino ter po potrebi odloči o zaščitnih ukrepih za otroka in o obliki

najprimernejšega nadomestnega varstva za otroka. Vendar pa v praksi prihaja do težav pri izdaji dovoljenj na podlagi 14. člena ZIRD, saj je v ta namen predviden posebni ugotovitveni postopek, v katerem center za socialno delo poda oceno o koristnosti rejništva za konkretnega otroka ter o kandidatu za izvajanje rejniške dejavnosti, o izdaji dovoljenja pa odloča ministrstvo kot prvostopni organ; zoper odločitev ministrstva je dovoljen upravni spor. Vzporedno pa teče drug upravni postopek z izdajo zaščitnega ukrepa s strani centra za socialno delo (npr. odvzem otroka), v katerem center za socialno delo na podlagi ocene ogroženosti odloči o potrebnosti ukrepa. V ta namen je določen posebni ugotovitveni postopek z obvezno izvedbo dveh procesnih dejanj, določenih v 87.a členu ZSV, to je obvezno pridobitev mnenja strokovne komisije in razpis ustne obravnave pri odločanju v upravnih zadevah o odvzemu otroka ali namestitvi otroka zaradi njegovih vedenjskih ali čustvenih motenj, ministrstvo pa v zadevi odloča kot pritožbeni organ. Ker izdaja dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti na podlagi 14. člena ZIRD s strani ministrstva kot prvostopnega organa temelji na oceni koristnosti rejništva za otroka, izdelava le te pa ne temelji na enakih procesnih dejanjih kot kasneje izdana odločba centra za socialno delo o namestitvi otroka v rejništvo, je pritožbeno odločanje o zakonitosti in pravilnosti odločitve centra za socialno delo o namestitvi v rejništvo lahko pravno nekorektno. Vsebinsko gre namreč za identično odločanje v dveh različnih postopkih na dveh različnih instancah za istega otroka.

S spremenjeno stvarno pristojnostjo za odločanje o namestitvi otroka v rejništvo so potrebne tudi nekatere spremembe v postopku pridobitve izrednih dovoljenj za izvajanje rejniške dejavnosti na podlagi 14. člena ZIRD, ne pa tudi v postopku običajne pridobitve dovoljenja. Ker je ocena o koristnosti namestitve otroka v rejništvo identična oceni, da otrok potrebuje zaščitni ukrep z namestitvijo v rejništvo, je smiselno in transparentno, da organ, ki odloči o potrebnosti namestitve v rejništvo obenem odloči tudi o tem, da osebo, ki sicer ni kandidirala za izvajanje rejniške dejavnosti in želi sprejeti v rejništvo določenega otroka, določi kot rejnika.

DZ uvaja spremenjeni izraz za roditeljsko pravico ter ukinja institut odvzema poslovne sposobnosti. Celoto obveznosti in pravic staršev do svojega otroka, da v skladu s svojimi zmožnostmi ustvarijo razmere, v katerih bo zagotovljen celovit otrokov razvoj, DZ poimenuje starševska skrb, ki pripada skupaj obema staršema. DZ tudi ukinja institut odvzema poslovne sposobnosti in ga nadomešča z institutom skrbništva. DZ skrbništvo definira kot institut, s katerim država poskrbi tako za interese otrok, katerih starši zanje ne skrbijo, kot tudi za interese vseh ostalih oseb, ki iz različnih razlogov ne zmorejo skrbeti za svoje pravice in koristi. Spremenjena terminološko poimenovanje posameznih institutov terja tudi ustrezne prilagoditve v ZIRD.

DZ pa določa tudi pristojnost sodišča glede razrešitve rejnika po tem, ko je otrok nameščen v rejniško družino. Sedaj veljavna ureditev ne ureja instituta razrešitve rejnika, pač pa določa načine prenehanja rejniške pogodbe, med drugim tudi z razvezo ali odpovedjo ZIRD. V skladu z novo ureditvijo v DZ predlog zakona ureja tudi način razrešitve rejnika.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Zaradi implementacije DZ so potrebne nekatere postopkovne ter terminološke spremembe v obstoječi ureditvi v ZIRD kot tudi spremembe v postopku odločanja o namestitvi otroka v zvezi z imenovanjem in razrešitvijo rejnika.

DZ poimenuje roditeljsko pravico kot starševska skrb, ter ukinja institut odvzema poslovne sposobnosti in ga nadomešča z institutom skrbništva. Navedene spremembe po vsebini ne spreminjajo do sedaj veljavnih pojmov, zaradi terminološko pravne usklajenosti predpisov na področju družinskega prava pa terjajo ustrezne terminološke spremembe v prihajajočih novih ali noveliranih predpisih.

Zaradi zagotovitve transparentnejšega in jasnega postopka podelitve dovoljenja posameznikom (otrokovi sorodniki, druge osebe, ki so z otrokom tesno povezane), ki ob odločanju o potrebnosti

zagotovitvi namestitve otroku v rejniško družino še nimajo izdanega dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti, predlog zakona ureja način namestitve otroka z izdajo dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti.

DZ prenaša stvarno pristojnost odločanja o namestitvi otroka v rejništvo s centrov za socialno delo na sodišča. Sodišča bodo tako v postopkih o ukrepih za varstvo koristi otroka ali v drugih primerih, ki terjajo zagotovitev otroku tovrstno namestitev, odločila o namestitvi otroka v rejniško družino ter ob tem rejnika tudi imenovala. V skladu z določbami sedaj veljavnega ZIRD, center za socialno delo po odločitvi, da je določenega otroka potrebno namestiti v rejniško družino, izbere rejniško družino, ki ustreza potrebam otroka. Centri za socialno delo na območju svoje krajevne pristojnosti vodijo zbirke podatkov o rejnikih, ki so v skladu z določbami ZIRD pridobili dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti, sicer pa iščejo izvajalce na širšem območju, s poizvedovanjem pri drugih centrih za socialno delo. Po pridobitvi ustreznega rejnika center za socialno delo izda odločbo o namestitvi v rejništvo, iz razlogov, ki jih določa ZZZDR ter z rejnikom sklene rejniško pogodbo.

Tovrstna ureditev v tem delu ni povsem ustrezna glede na ureditev v DZ s spremenjeno stvarno pristojnostjo odločanja o namestitvi otroka v rejniško družino s strani sodišča. Sodišča namreč nimajo vpogleda v informacijsko vodeno zbirko podatkov o izdanih dovoljenjih za izvajanje rejniške dejavnosti, katere vodenje in upravljanje določa ZIRD.

V primeru ugotovitve, da bi bile otrokove koristi v največji možni meri zaščitene z namestitvijo v rejništvo k sorodniku ali drugi osebi, torej osebi, ki še nima dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti in ni vpisana v zbirko izdanih dovoljenj, sodišče lahko odloči, da se otroka namesti v rejništvo k tej osebi. V skladu z določbami DZ mora ob namestitvi rejnika tudi imenovati. Glede na to, da v teh primerih oseba še nima dovoljenja, je potrebno v tem delu zagotoviti ustrezno preverjanje osebe s strani sodišča. Sedaj veljavna ureditev v ZIRD, po kateri ministrstvo izda dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti za sorodniku ali drugi osebi, bi sodne postopke namreč po nepotrebnem zavlačevala. Cilj je, da z istimi kavitelami, kot sicer veljajo za osebo, ki želi izvajati rejniško dejavnost, sodišče posameznika preveri v smislu izpolnjevanja ne le formalnih pogojev, temveč tudi iz vidika koristnosti izvajanja rejništva za otroka ter ga imenuje v odločbi o namestitvi otroka v rejništvo. Tovrstna odločba je nadalje podlaga za vpis osebe v evidenco izdanih dovoljenj za izvajanje rejniške dejavnosti, s tem da se njegovo izvajanje rejniške dejavnosti omeji izključno na otroka, za katerega je bila imenovana za rejnika ter za čas namestitve otroka. Na ta način se bo zagotovil transparenten postopek namestitve otroka, katerega vodi organ, ki obenem odloča o potrebnosti zaščite otrokove koristi. Gre namreč za reševanje dveh pravnih vprašanj, ki sta med sabo neločljivo povezani: odločitev o potrebnosti zaščite otrokove koristi ni mogoča brez vzporedne odločitve o tem, kam se bo otrok namestil. Predlog zakona določa, predvsem zaradi vsebinske celovitosti ureditve, da sodišče v primeru razrešitve rejnika odloči o namestitvi otroka v drugo rejniško družino ali o prenehanju rejništva ali poskrbi za drugo obliko varstva in vzgoje otroka.

Cilj predloga zakona je tudi zagotovitev pravne podlage za odločitev o razrešitvi rejnika, ki jo določa DZ. ZIRD ne ureja instituta razrešitve rejnika, pač pa določa načine prenehanja rejniške pogodbe, med drugim tudi z razvezo ali odpovedjo. Razlogi v ZIRD za razvezo rejniške pogodbe se nanašajo izpolnjevanje formalnih pogojev na strani rejnika in na strani otroka, ki morajo biti izpolnjeni ves čas trajanja rejniškega razmerja kot tudi na sam način izvajanja rejniške dejavnosti. S predlogom zakona se ureja razloge za razrešitev rejnika, ki vsebinsko povzemajo razloge sedaj veljavne ureditve za razvezo rejniške pogodbe in ga dopolnjuje tudi z možnostjo, da rejnik sam predlaga lastno razrešitev.

2.2 Načela

Osnovno načelo predloga zakona je ne le kvalitetno izvajanje rejniške dejavnosti, pač pa tudi pravna ureditev namestitve otroku, ki potrebuje tovrstno nadomestno varstvo, s transparentnim in ekonomičnim postopanjem pristojnih organov (t.j. sodišč in centrov za socialno delo), z zasledovanjem

največje koristi otroka.

2.3 Poglavitne rešitve

DZ prenaša stvarno pristojnost odločanja o namestitvi otroka v rejništvo s centrov za socialno delo na sodišča. Sodišča bodo v skladu z DZ v postopkih o ukrepih za varstvo koristi otroka ali v drugih primerih, ki terjajo zagotovitev otroku tovrstno namestitev, odločila o namestitvi otroka v rejniško družino ter ob tem rejnika tudi imenovala.

V primeru ugotovitve, da bi bile otrokove koristi v največji možni meri zaščitene z namestitvijo v rejništvo k sorodniku ali drugi osebi (torej osebi, ki še nima dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti in ni vpisana v evidenco izdanih dovoljenj), sodišče lahko odloči, da se otroka namesti v rejništvo k tej osebi, pri čemer mora v izreku sodbe to osebo tudi imenovati. Ker v teh primerih oseba še nima dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti, je potrebno v tem delu zagotoviti ustrezno preverjanje s strani sodišča.

V kolikor bi bila ohranjena sedaj veljavna ureditev t.i. izrednega postopka podelitve dovoljenja v ZIRD, po kateri ministrstvo izda dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti za sorodnika ali drugo osebo, bi se sodni postopek namreč po nepotrebem zavlačeval. Poleg tega je odločitev sodišča podvržena lahko tudi nadaljnji sodni presoji v upravnem sporu. Namen predlagane ureditve je, da se zagotovi preverjanje posameznika s strani sodišča v smislu izpolnjevanja ne le formalnih pogojev, temveč tudi iz vidika koristnosti izvajanja rejništva za otroka ter ga imenuje v odločbi o namestitvi otroka v rejništvo. Sodna odločitev o tem pa je nadalje podlaga za vpis osebe v evidenco izdanih dovoljenj, s tem da se njegovo izvajanje rejniške dejavnosti omeji izključno na otroka za katerega je bil imenovan za rejnika ter za čas namestitve otroka. Tako se zagotavlja transparentnost postopka namestitve otroka, katerega vodi organ, ki obenem odloča o potrebnosti zaščite otrokove koristi.

Predlog zakona vsebuje tudi manjše vsebinske in redakcijske spremembe.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah ZIRD ne bo imel finančnih posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

/

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1. Prilagojenost / usklajenost s pravom Evropske unije

Prilagojenost /usklajenost s pravnim redom Evropske unije. Na ravni Evropske unije namreč ni obvezujočih pravnih predpisov, ki bi od države članice zahtevali točno določeno pravno ureditev tega področja.

5.2. Prikaz pravne ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU

Nemčija

Sedesmaterie nemške pravne ureditve družinskega prava je Civilni zakonik (BürgerlichesGesetzbuch BGB (BGB), BGBl III 400-2 z dne 18.8.1896) z novelami: npr. z novelo Zakona o reformi otroškega prava (Kindschaftsrechtsreformgesetz – KindRG z dne 16.12.1997, BGBl I 2942), Zakona o pomočnikstvu (Beistandschaftsgesetz z dne 4.12.1997, BGBl I 2846), Zakona o (pravnem) oskrbništvu (Gesetzzur Reform des Rechts der VormundschaftundPflegschaftfürVolljährige – Betreuungsgesetz – BtG, z dne 12.9.1990, BGBl. I 2002), Zakona o spremembah prava o oskrbništvu (Betreuungsrechtsänderungsgesetz z dne 25.6.1998, BGBl. I 1580), Zakona o spremembah zakona o pomoči nosečnicam in družinam (Schwangern – undFamilienhilfsänderungsgesetz – SFHÄndG, z dne 21.8.1995, Zakona o registriranem partnerstvu (DasGesetzüber die EingetrageneLebenspartnerschaft, z dne 16. 2. 2001, BGBl. I S. 266), Zakona o spremembi preživljanja (Unterhaltsrechtsänderungsgesetz – UÄndG, z dne 21. 12. 2007, BGBl. I S. 3189), Zakona o razjasnitvi starševstva neodvisno od postopka izpodbijanja očetovstva (GesetzzurKlärung der VaterschaftunabhängigvomAnfechtungsverfahren, z dne 26. 3. 2008, BGBl. I S. 441), Zakona o spremembi premoženjske izravnave in skrbniškega prava (GesetzzurÄnderung des Zugewinnausgleichs- undVormundschaftsrechts, z dne 6. 7. 2009, BGBl. I S. 1696).

BGB dopolnjujejo npr. še Zakon o pomoči otrokom in mladini (GesetzzurNeuordnung des Kinder – undJugendhilferechts (KinderundJugendhilfegesetz) z dne 26.6.1990, BGBl. I 1163), Zakon o civilnopravnem varstvu pred nasiljem in zalezovanjem (Gesetz zum zivilrechtlichenSchutzvorGewalttatenundNachstellungen z dne 11.12.2001), Uredba o ravnanju s skupnim stanovanjem zakoncev in gospodinjskimi predmeti (Verordnungüber die Behandlung der Ehewohnungund des Hausrats 1944, zadnja novela 1990) in Uredba o izračunavanju zakonite preživnine (VerordnungzurBerechnung des Regelunterhalts 1970).

Starši včasih ne morejo ali nočejo sami vzgajati otroka. Kot alternativa posvojitvi se v posameznih takšnih primerih ponuja namestitev otroka v rejniško družino. Starši, katerih otrok je nameščen v rejništvo, ostanejo imetniki skrbi za otroka. To jim omogoča, da se vsak čas vmešajo v razmerje med otrokom in rejnikom in da otroka vzamejo iz rejniške družine.

Če je otrok v rejništvu daljši čas, ima rejnik pravico odločati o vsakdanjih stvareh v zvezi z otrokom in ga v njih tudi zastopati. Rejnik je v tem primeru upravičen upravljati tudi zaslužek rejenca in uveljavljati zanj socialne dajatve. Imetniki starševske skrbi pa ta upravičenja rejnika lahko izključijo s tem, da odredijo drugače. Poleg tega lahko navedena upravičenja rejnika omeji tudi sodišče.

Če hočejo starši otroka, ki je že daljši čas v rejništvu, vzeti iz rejništva, lahko sodišče odloči, da otrok ostane pri rejniku, če bi bila sicer ogrožena njegova korist. Na zahtevo staršev ali rejnika s privolitvijo staršev lahko sodišče na rejnika, pri katerem je otrok že daljši čas, prenese tudi obsežnejša upravičenja staršev, npr. upravičenje določiti otrokovo prebivališče, skrb za zdravje, odločanje v zadevah v zvezi s šolo ali celotno skrb za osebo otroka.

Švedska

Družinsko pravo Švedske je urejeno v naslednjih zakonih: v Zakonu o zakonski zvezi z dne 14.5.1987 (SFS št. 230) z novelami, zadnja 2011 (2811:891) in Zakonu o starševstvu z dne 10.6.1949 s številnimi novelami, zadnja 2012 (2012:779), Zakonu o obravnavi pokojninskih zavarovanj in pokojninskih zahtevkov ob delitvi premoženja (1998:619), Zakonu o skupaj živelih parih z dne 2. 6. 2003 (2003:376), zadnja sprememba 2011 (2011:493). Družinsko pravne določbe dopolnjujeta še Zakon o osebni imenu z dne 24. 6. 1982 (SFS št. 670), zadnja sprememba 2011 (2012:66) in Zakon o dedovanju (SFS 1958:637 in SFS 1987:815).

Na Švedskem je rejništvo izjemno pomembna in razvita oblika družbene skrbi za otroke z najdaljšo tradicijo, saj sega v 18. stoletje. Med odraslimi Švedi je kar 5% takih, ki so nekaj časa živeli v rejniški družini. V rejništvu je bilo do leta 1980 nameščenih okoli 75% otrok, ki določeno obdobje niso mogli živeti v svojih matičnih družinah. Od tega leta odstotek vključenosti pada in trenutno znaša 55%.

Razlogi za upadanje so večplastni. Bistven razlog za to je ustanavljanje specializiranih majhnih zasebnih zavodov s kapaciteto šest do deset otrok, ki svoje usluge neprestano ponujajo, medtem ko je potrebno rejniške družine vedno znova iskati in usposablјati, kar za socialne službe pomeni dodatno strokovno zahtevno delo. Največjo veljavo pri izbiri rejniške družine ima ocena, ki jo pripravijo strokovni delavci v lokalnih socialnih ustanovah.

Rejniška dejavnost je plačana. Plačilo se deli na plačilo stroškov za oskrbo otroka in nagrado, ki jo prejemajo za delo in je odvisna od starosti otroka, glede nagrade pa je rejnik zavezanec za plačilo davka. Kadar so rejniki sorodniki, jim nagrada za delo ne pripada.

Avstrija

Temeljni pravni vir avstrijskega družinskega prava je Splošni civilni zakonik (Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch – ABGB, BGBl. Nr. 39) s številnimi novelami.

Dopolnjujejo ga še Zakon o zakonski zvezi (Ehegesetz – EheG, GBLO 1938/224), Zakon o registriranem partnerstvu (Eingetragene Partnerschaft-Gesetz-EPG, 2009/135), Zakon za uresničevanje koristi otroka (Jugendwohlfahrtsgesetz – JWG – zakon ureja snov s področja socialnega varstva, BGBl. Nr. 161, 1989), Zakon o predjumu preživnine (Unterhaltsvorschußgesetz – UVG, 1985/451), Zakon o zagotavljanju preživnine (Unterhaltsschutzgesetz – UschG, 1985/452), Zvezni zakon o verski vzgoji otroka (Bundesgesetz über die religiöse Kindererziehung – BGBl. 1985/155).

Rejništvo se lahko ustanovi tudi proti volji staršev kot ukrep sodišča za zavarovanje otrokove koristi. Otroci v rejništvu so pod posebnim nadzorom, ki ga izvaja mladinski urad. Za rejnika se od 1.7.2001, ko je stopila v veljavo novela BGB, šteje vsaka oseba (razen sorodnika v ravni črti), ki dejansko neguje in vzgaja otroka. Taka oseba je legitimirana vložiti zahtevek in pravno sredstvo v vseh postopkih glede vzgoje in varstva otroka. Upravljanje in zastopanje ostane upravičencem do starševske skrbi. V primeru smrti, pogrešanosti ali podobne situacije enega od upravičencev do vzgoje se rejniku lahko zaupa tudi roditeljsko skrb. Tudi v drugih primerih lahko ta rejnik zahteva, da se nanj delno ali v celoti prenese starševska skrb. Sodišče mora pred odločitvijo o taki zahtevi preizkusiti, če med naravnimi starši in otrokom obstaja bližnja vez, če ni morda rejništvo predvideno samo za krajši čas in če prenos starševske skrbi ustreza otrokovi koristi. Če sodišče zahtevi ugodi, ostanejo staršem samo t. i. minimalne pravice (zlasti pravica do pomembnih informacij in pravica do stikov). Sodišče lahko kasneje starševsko skrb rejnikom spet odvzame in jo prenese na drugo osebo, če to ustreza koristi otroka.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

S predlagano spremembo zakona se zagotavlja transparentno in ekonomično postopanje sodišč in centrov za socialno delo v postopkih, vodenih zaradi zaščite otrokovih koristi z namestitvijo v rejniško družino.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona ne prinaša nobenih sprememb v zvezi z obveznostmi strank pri uveljavljanju njihovih pravic.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona ne bo imel posledic za nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja, za razvojne politike ali za razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona nima posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu RS, uporabljati pa se začne z dnem začetka uporabe Družinskega zakonika (Uradni list RS, št. 15/17).

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Poleg navedb v obrazložitvah ni drugih pomembnih okoliščin.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- dr. Anja Kopač Mrak, ministrica,
- Martina Vuk, državna sekretarka,
- Peter Pogačar, državni sekretar,
- Andrej Del Fabro, generalni direktor Direktorata za družino.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V 6. členu Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (Uradni list RS, št. 110/02, 56/06 - odl. US, 114/06 - ZUTPG, 96/12-ZPIZ-2 in 109/12) se v prvi in drugi alineji besedilo "roditeljska pravica" nadomesti z besedilom "starševska skrb" ter v tretji alineji besedilo "ki ji je odvzeta poslovna sposobnost" nadomesti z besedilom "ki je postavljena pod skrbništvo".

2. člen

V 7. členu se besedilo "center otroka" nadomesti z besedo "sodišče".

3. člen

Naslov poglavja "III. Postopek pridobitve dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti" se spremeni tako, da se glasi: "III. Postopek izdaje dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti".

4. člen

Prvi odstavek 12. člena se spremeni tako, da se glasi:

"(1) Komisija za izbor kandidatov za izvajanje rejniške dejavnosti iz 3. člena tega zakona izmed vseh prejetih vlog kandidatov izbere določeno število kandidatov, ki ustreza potrebam iz 10. člena tega zakona ter so po presoji komisije glede na namen in vsebino izvajanja rejniške dejavnosti primerni za izvajanje rejniške dejavnosti."

5. člen

14. člen se spremeni tako, da se glasi:

"14. člen

(1) Otrokovemu sorodniku iz 7. člena tega zakona ni potrebno kandidirati za izvajanje rejniške

dejavnosti po določbah tega zakona.

(2) Če sodišče pri odločanju o namestitvi otroka v rejništvo v skladu z določbami zakona, ki ureja družinska razmerja, ugotovi, da bi bila namestitev v rejništvo k sorodniku v otrokovo korist, za rejnika imenuje sorodnika, tudi če ta pred tem nima dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti. Pred odločitvijo o namestitvi otroka v rejništvo k sorodniku mora sodišče pridobiti oceno centra rejnika o primernosti sorodnika, ugotoviti izpolnjenost pogojev za izvajanje rejniške dejavnosti, kot so določeni v tem zakonu, pridobiti oceno centra otroka, ali je tovrstna oblika rejništva v otrokovo korist ter pridobiti soglasje sorodnika, da se s tovrstnim izvajanjem rejništva strinja. Pravnomočna odločba o namestitvi otroka v rejništvo k sorodniku se šteje za izdano dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti za čas trajanja namestitve otroka.

(3) Pravnomočno odločbo o namestitvi otroka v rejništvo k sorodniku pošlje sodišče centru otroka in centru rejnika. Po prejemu pravnomočne odločbe center rejnika vpiše sorodnika, h kateremu bo z izvršljivostjo odločbe otrok nameščen v rejništvo, v evidenco izdanih dovoljenj.

(4) Sodišče lahko v skladu z določbami tega člena izjemoma odloči o namestitvi otroka v rejništvo k osebi, ki nima dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti in ni otrokov sorodnik iz 7. člena tega zakona, če je otroku zaradi njegovih potreb le s tovrstno obliko rejništva mogoče zagotoviti varstvo in vzgojo v največjo otrokovo korist. Pred odločitvijo o namestitvi otroka v rejništvo k tej osebi mora sodišče pridobiti oceno centra rejnika o primernosti te osebe za izvajanje rejniške dejavnosti, ugotoviti izpolnjenost pogojev za izvajanje rejniške dejavnosti, kot so določeni v tem zakonu, pridobiti oceno centra otroka, ali je tovrstna oblika rejništva v otrokovo korist ter pridobiti soglasje osebe, da se s tovrstnim izvajanjem rejništva strinja. Pravnomočna odločba o namestitvi otroka v rejništvo k tej osebi se šteje za izdano dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti za čas trajanja namestitve otroka.

(5) Pravnomočno odločbo o namestitvi otroka v rejništvo k osebi iz prejšnjega odstavka, pošlje sodišče centru otroka in centru rejnika. Po prejemu pravnomočne odločbe center rejnika vpiše osebo, h kateri bo z izvršljivostjo odločbe otrok nameščen v rejništvo, v evidenco izdanih dovoljenj."

(6) Pri odločanju o namestitvi otroka v rejništvo po tem členu, se določba 8. člena tega zakona ne uporablja.

6. člen

V drugem odstavku 16. člena se besedilo: "(2) Odvzem dovoljenja se opravi, če:" nadomesti z besedilom: "(2) Ministrstvo odvzame dovoljenje na predlog centra rejnika, če:"

V drugem odstavku se prva alineja spremeni tako, da se glasi:

"- rejnik izvaja rejniško dejavnost v nasprotju s koristmi otroka,".

Doda se nov četrti odstavek, ki se glasi:

"(4) Rejniku, ki je bil v skladu s 14. členom tega zakona vpisan v evidenco izdanih dovoljenj na podlagi pravnomočne sodne odločbe, preneha dovoljenje s potekom časa namestitve otroka. Center rejnika z naslednjim dnem od zaključka rejniške pogodbe izbriše rejnika iz evidence izdanih dovoljenj in ga o tem obvesti."

7. člen

Prvi odstavek 18. člena se spremeni tako, da se glasi:

"(1) Rejnik lahko izvaja rejniško dejavnost kot poklic, če izpolnjuje pogoje, ki jih določa ta zakon, in je vpisan v register iz 19. člena tega zakona."

V tretjem odstavku 18. člena se za besedilom "opravljati druge dejavnosti kot edini ali glavni poklic, na podlagi katere je" doda besedilo "za polni delovni čas".

8. člen

V 21. členu se druga alineja spremeni tako, da se glasi:

"- se rejnik zaposli, postane družbenik zasebne družbe ali zavoda v Republiki Sloveniji, ki je hkrati poslovodna oseba, se upokoji, prične opravljati drugo dejavnost kot edini ali glavni poklic, na podlagi katerega je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje v skladu s predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, z dnem pred upokojitvijo ali pred pričetkom zaposlitve oziroma opravljanja druge dejavnosti,".

9. člen

V 23. členu se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

"(3) Rejnik, ki je pridobil dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti na podlagi 14. člena tega zakona, ima lahko nameščenega le otroka, za katerega je sodišče odločilo o tovrstni namestitvi v skladu z določbami zakona, ki ureja družinska razmerja."

10. člen

47. člen se spremeni tako, da se glasi:

"47. člen

Rejniška pogodba preneha:

- če je prenehalo rejništvo,
- s potekom časa, če je pogodba sklenjena za določen čas, razen če se podaljša,
- z razrešitvijo rejnika,
- s smrtjo rejnika ali otroka."

11. člen

48. člen se črta.

12. člen

49. člen se spremeni tako, da se glasi:

"49. člen

(1) Sodišče razreši rejnika za izvajanje rejniške dejavnosti za določenega otroka, če:

- nastopi kateri od razlogov iz 6. člena tega zakona,
- se rejnik ne udeleži usposabljanj iz 28. člena tega zakona,
- oceni, da to zahteva zaščita otrokovih koristi,
- otrok sklene zakonsko zvezo,
- otrok postane roditelj, razen če sodišče oceni, da je namestitev v rejniško družino zanj še vedno koristna,
- rejnik ne izpolnjuje z rejniško pogodbo določenih dolžnosti ali
- zahteva razrešitev rejnik in v ta namen poda izjavo na centru otroka.

(2) Center otroka, ki je sklenil rejniško pogodbo z rejnikom, o nastopu katerega od razlogov iz prejšnjega odstavka, obvesti sodišče. Sodišče v teh primerih odloči o namestitvi otroka v drugo rejniško družino ali o prenehanju rejništva ali poskrbi za drugo obliko varstva in vzgoje otroka.

(3) Pravnomočno odločbo o razrešitvi rejnika sodišče pošlje centru rejnika, centru otroka in rejniku. S pravnomočnostjo sodne odločbe o razrešitvi rejnika preneha rejniška pogodba, razen če sodišče določi drug datum prenehanja."

13. člen

Tretji odstavek 50. člena se spremeni tako, da se glasi:

"(3) Če rejnik izvaja rejniško dejavnosti kot poklic, mu Republika Slovenija zagotavlja plačilo prispevkov za socialno varnost za polni delovni čas oziroma razliko do polnega delovnega časa, v kolikor je za manj kot polni delovni čas vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje iz drugega naslova."

14. člen

Drugi odstavek 58. člena se spremeni tako, da se glasi:

"(2) Pri prenehanju rejniške pogodbe rejniku preneha pravica do rejnine z dnem, ko otrok ne prebiva več v rejniški družini."

15. člen

V četrtem odstavku 66. člena se petnajsta alineja spremeni tako, da se glasi:

"- postavitvev pod skrbništvo,".

V petem odstavku se sedma alineja spremeni tako, da se glasi:

"- postavitvev pod skrbništvo,".

16. člen

V drugem odstavku 67. člena se v prvi alineji pred zaklepajem doda besedilo "odvzem starševske skrbi, postavitvev pod skrbništvo".

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

17. člen

(1) Postopki za pridobitev dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti, ki so bili pred začetkom uporabe tega zakona uvedeni na podlagi 14. člena Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (Uradni list RS, št. 110/02, 56/06 - odl. US, 114/06 - ZUTPG, 96/12-ZPIZ-2 in 109/12), se dokončajo po določbah

Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (Uradni list RS, št. 110/02, 56/06 - odl. US, 114/06 - ZUTPG, 96/12-ZPIZ-2 in 109/12).

(2) Za zakonske učinke pravnomočnih dovoljenj za izvajanje rejniške dejavnosti, ki so bili izdani na podlagi 14. člena Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (Uradni list RS, št. 110/02, 56/06 - odl. US, 114/06 - ZUTPG, 96/12-ZPIZ-2 in 109/12), se uporabljajo določbe Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (Uradni list RS, št. 110/02, 56/06 - odl. US, 114/06 - ZUTPG, 96/12-ZPIZ-2 in 109/12).

18. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu RS, uporabljati pa se začne z dnem začetka uporabe Družinskega zakonika (Uradni list RS, št. 15/17).

III. OBRAZLOŽITEV

1. člen

DZ uvaja spremenjeni izraz za celoto pravic in obveznosti staršev do svojega otroka. To ni več roditeljska pravica, kot jo določa ZZZDR, temveč starševska skrb. Vsebinsko starševska skrb, enako kot roditeljska pravica, predstavlja celoto obveznosti in pravic staršev, da v skladu s svojimi možnostmi ustvarijo razmere, v katerih bo zagotovljen celovit otrokov razvoj in pripada skupaj obema staršema. DZ tudi ukinja institut odvzema poslovne sposobnosti in ga nadomešča z institutom skrbništva. DZ skrbništvo definira kot institut, s katerim država poskrbi tako za interese otrok, katerih starši zanje ne skrbijo, kot tudi za interese vseh ostalih oseb, ki iz različnih razlogov ne zmorejo skrbeti za svoje pravice in koristi. V skladu s spremenjeno terminologijo pri urejanju družinskih razmerij so potrebne tudi ustrezne terminološke spremembe v ZIRD.

2. člen

Sprememba je redakcijska, glede na spremenjeno stvarno pristojnost odločanja o namestitvi otroka v rejništvo v skladu z določbami DZ iz centrov za socialno delo na sodišča in obenem spremenjeno pristojnostjo imenovanja otrokovega sorodnika za rejnika.

3. člen

Popravek naslova poglavja je redakcijski. Določbe poglavja urejajo postopek pristojnih organov za namen izdaje dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti.

4. člen

Predlagana določba jasneje vsebinsko opredeljuje nalogo komisije za izbor kandidatov za izvajanje rejniške dejavnosti pri izboru vlog. Komisija namreč ne preverja vloge zgolj tehnično (glede na izražene potrebe po rejništvu), kot je to razumeti iz sedaj veljavne ureditve, temveč tudi vsebinsko - glede na namen in vsebino izvajanja rejniške dejavnosti.

5. člen

ZIRD določa dve vrsti postopkov za pridobitev dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti, in sicer t.i. redni postopek na podlagi vsakoletno ocenjenih potreb ministrstva po rejništvu ter t.i. izredni postopek izdaje dovoljenja rejniku sorodniku otroka ali drugi osebi, na podlagi poprejšnje ocene, da bi bila tovrstna oblika namestitve v največjo korist določenega otroka. V obeh postopkih dovoljenje izda ministrstvo kot organ prve stopnje. Z izdajo dovoljenja po t.i. izrednem postopku ministrstvo obenem odloči o koristnosti rejništva za otroka na podlagi ocene centra otroka, da je rejništvo s strani sorodnika ali druge osebe v otrokovo korist, pri čemer je obenem tudi pritožbeni organ za odločanje o pravilnosti in zakonitosti odločitve o namestitvi otroka v rejništvo. V obeh postopkih sta tako center za socialno delo kot ministrstvo zavezana k zaščiti otrokovih pravic, vendar pa ministrstvo na podlagi istega dejanskega stanja v dveh različnih postopkih, na dveh različnih instancah, na podlagi različne dokumentacije odloča vsebinsko posredno o isti zadevi - to je o namestitvi otroka v rejništvo. Ohranjanje enakega načina odločanja o podelitvi izrednih dovoljenj po začetku uporabe DZ bi v odločanje vnašalo dodatno zmedo in bi po nepotrebnem zavlačevalo postopke. Sodišče bi namreč moralo tako pred odločitvijo o namestitvi otroka v rejništvo k sorodniku ali drugi osebi, naprej počakati na izdajo dovoljenja s strani ministrstva (zoper katerega ima stranka še pravico do upravnega spora).

DZ je stvarno pristojnost za odločanje o vprašanih iz razmerij med starši in otroki v celoti prenesel na sodišča, med drugim tudi odločanje o namestitvi otroka v rejniško družino. O tem sodišče odloči, kadar odloča o ukrepih za varstvo koristi otroka ali ob odločanju o varstvu in vzgoji otroka ter tudi v primerih, kadar nastopijo razlogi, ki ne terjajo odločanja o ukrepih za varstvo koristi otroka, vendar otrok iz različnih razlogov ne more živeti pri starših (npr. smrt staršev ali potreba po usposabljanju v skladu z zakonom, ki ureja vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami). Pri odločitvi o ukrepih ali kadar so podani drugi razlogi za namestitev v rejništvo, sodišče odloči o namestitvi otroka v rejništvo ter obenem rejnika tudi imenuje. Ker je ob tem že sprejeta odločitev, da otrok potrebuje nadomestno varstvo v obliki rejništva, je smiselno, da v primeru ocene centra otroka, da naj to varstvo izvaja otrokov sorodnik ali druga oseba, sodišče obenem to osebo imenuje v odločbi in v ta namen preveri izpolnjevanje pogojev, ki jih ZIRD določa za izvajanje rejniške dejavnosti. Pravnomočna sodna odločba o namestitvi otroka v rejništvo se šteje za izdano dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti in je podlaga za vpis rejnika v evidenco izdanih dovoljenj.

Ker je navedeni postopek krajši od siceršnjega postopka za pridobitev dovoljenja, katerega pridobitev se pogojuje tudi z zaključenim usposabljanjem, rejnik pa tudi po sedaj veljavni ureditvi na podlagi 14. člena ZIRD izraža željo po namestitvi točno določenega otroka (npr. mladoletnega sorodnika), se s predlagano določbo navedeno dovoljenje omejuje izključno na izvajanje rejniške dejavnosti za tega otroka in za čas izvajanja, ko otrok potrebuje namestitev v rejniško družino.

6. člen

Dopolnitev v prvem odstavku je redakcijska. Sedaj veljavna določba prvega odstavka namreč pomanjkljivo ureja postopek odvzema dovoljenja, ki ga sicer opravi ministrstvo na predlog centra rejnika.

Tretji odstavek sledi predlagani spremembi 14. člena ZIRD, in sicer da je trajanje dovoljenja omejeno izključno za čas izvajanja, ko otrok potrebuje namestitev v rejniško družino.

7. člen

Rejnik, ki izvaja rejniško dejavnost kot poklic, ima pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v skladu s posebnimi predpisi, ki urejajo plačevanje prispevkov za socialno varnost. Vključitev v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje je mogoča tudi iz večih naslovov, vendar skupno ne več kot za polni delovni čas. Sedaj veljavna ureditev, da se rejniška dejavnost lahko izvaja kot edini poklic, v tem delu dopušča nejasnost oziroma interpretacijo, da ni mogoča vključitev v zavarovanje iz naslova izvajanja rejniške dejavnosti kot poklic za manj kot polni delovni čas, kar pa ni bil namen določbe, zlasti glede na dejstvo, da se rejniška dejavnost lahko v celoti izvaja nepoklicno. V primeru vključitve za manj kot polni delovni čas, je namreč možno plačilo prispevkov iz naslova izvajanja rejniške dejavnosti kot poklic za razliko do polnega delovnega časa.

8. člen

Predlagana določba dopolnjuje razloge za izbris iz registra izvajanja rejniške dejavnosti kot poklic z dodatnim razlogom upokojitve rejnika.

9. člen

Dovoljenje pridobljeno v skladu s predlagano spremembo 14. člena je omejeno izključno na izvajanje rejniške dejavnosti za določenega otroka za čas izvajanja, ko otrok potrebuje namestitev v

rejniško družino. V skladu s tem je spremenjena tudi določba o normativu za izvajanje rejniške dejavnosti, in sicer ima lahko rejnik na podlagi tovrstnega dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti, nameščenega le otroka, za katerega je sodišče odločilo o namestitvi.

10. člen

Z novim DZ je stvarna pristojnost odločanja o namestitvi v rejniško družino prenesena na sodišča, ki ob odločitvi o namestitvi otroka v rejništvo, rejnika v izreku sodbe tudi imenuje. DZ pa poleg tega v 179. členu določa pristojnosti sodišča, da odloči o razrešitvi rejnika iz razlogov, določenih v zakonu, ki ureja izvajanje rejniške dejavnosti in imenuje novega rejnika. Sedaj veljavna ureditev v ZIRD ne pozna instituta razrešitve rejnika, pač pa določa razloge za odpoved in razvezo rejniške pogodbe, zato je potrebno te določbe prilagoditi novo sprejeti ureditvi v DZ glede razrešitve rejnika. Smiselno je, da po novi ureditvi razrešitev rejnika neposredno vpliva na veljavnost sklenjene rejniške pogodbe med rejnikom in centrom otroka in ne da o veljavnosti le te posebej odloča center za socialno delo v posebni upravni zadevi. Navedeno bi po nepotrebnem obremenjevalo postopke, pri čemer drugačna odločitev centra za socialno delo ne bi mogla vplivati na sodno odločanje glede razrešitve rejnika.

11. člen

V skladu s sedaj veljavno ureditvijo v ZIRD rejniška pogodba preneha med drugim z odpovedjo in razvezo. Veljavna ureditev v 48. členu določa možnost odpovedi rejniške pogodbe s strani rejnika, o čemer center za socialno delo izda odločbo o prenehanju rejniške pogodbe. V skladu z novo ureditvijo v DZ, je sodišče glede odločanja o rejništvu pristojno tudi za odločitev o razrešitvi rejnika iz razlogov, določenih v zakonu, ki ureja izvajanje rejniške dejavnosti in o imenovanju novega rejnika. Ker bo v skladu z DZ o razrešitvi rejnika odločilo sodišče, ni smiselno, da center za socialno delo pri tem odloča še o odpovedi rejniške pogodbe. Razrešitev rejnika ima neposredni vpliv na veljavnost rejniške pogodbe, kot je bilo pojasnjeno v obrazložitvi k 10. členu. Predlog zakona pa kljub temu omogoča rejniku, da sam predlaga prenehanje rejniške pogodbe, vendar ne več z odpovedjo, pač pa s predlogom za lastno razrešitev.

12. člen

Predlog zakona ureja razloge za razrešitev rejnika o čemer v skladu s 179. členom DZ odloča sodišče. Veljavna ureditev v ZIRD ne pozna razlogov za razrešitev, temveč med razlogi za prenehanje rejniške pogodbe med drugim določa, da ta preneha z odpovedjo (to je izjavo rejnika, da ne želi več izvajati rejniške dejavnosti za določenega otroka) ter z razvezo, pri čemer ZIRD v 49. členu določa razloge za razvezo rejniške pogodbe. Ti razlogi se nanašajo izpolnjevanje formalnih pogojev na strani rejnika in na strani otroka (ti morajo biti namreč izpolnjeni ves čas trajanja rejniškega razmerja) kot tudi glede

načina izvajanja rejniške dejavnosti. Predlog določbe ureja razloge za razrešitev rejnika, ki vsebinsko povzemajo razloge sedaj veljavne ureditve za razvezo rejniške pogodbe in ga dopolnjuje tudi z možnostjo, da rejnik sam predlaga lastno razrešitev (namesto sedaj veljavne odpovedi rejniške pogodbe v 48. členu ZIRD). Ureditev o možnosti razrešitve je identična ureditvi razrešitve skrbnika v DZ, pri čemer skrbnik lahko tudi zase predlaga razrešitev.

Predlagana določba v drugem odstavku vsebinsko dopolnjuje 179. člen DZ, ki v primeru odločitve sodišča o razrešitvi rejnika določa obveznost sodišča, da imenuje novega rejnika. V skladu z 160. členom DZ sodišče spremlja izvajanje ukrepov za varstvo koristi otroka ter po potrebi odloči tudi o prenehanju ali spremembi ukrepa. Zaradi vsebinske celovitosti ureditve, predlog določbe določa, da sodišče v primeru razrešitve rejnika odloči o namestitvi otroka v drugo rejniško družino ali o prenehanju rejništva ali poskrbi za drugo obliko varstva in vzgoje otroka.

13. člen

Rejnik, ki izvaja rejniško dejavnost kot poklic, ima pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v skladu s posebnimi predpisi, ki urejajo plačevanje prispevkov za socialno varnost, in sicer za polni delovni čas. Vključitev v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje za polni delovni čas je namreč mogoča le iz enega naslova. V primeru vključitve za manj kot polni delovni čas, pa predlog zakona določa plačilo prispevkov iz naslova izvajanja rejniške dejavnosti kot poklic za razliko do polnega delovnega časa.

14. člen

Predlagana določba je redakcijska. S predlogom zakona se ukinja odpoved rejniške pogodbe ter se ureja načine njenega prenehanja.

15. člen

Predlagana določba je redakcijska. DZ tudi ukinja institut odvzema poslovne sposobnosti in ga nadomešča z institutom skrbništva. V skladu s spremenjeno terminologijo pri urejanju družinskih razmerij so potrebne tudi ustrezne terminološke spremembe v ZIRD.

16. člen

Predlagana določba dopolnjuje nabor podatkov, ki jih lahko ministrstvo in centri za socialno delo za namen izvajanja javnih pooblastil po tem zakonu brezplačno pridobivajo od upravljavcev. Podatek o odvzemu starševske skrbi ter glede postavitve pod skrbništvo je namreč ključen pri presoji

izpolnjevanja formalnih pogojev za izvajanje rejniške dejavnosti (6. člen ZIRD), katere je organ dolžan pridobiti po uradni dolžnosti.

17. člen

ZIRD določa dve vrsti postopkov za pridobitev dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti: t.i. redni postopek na podlagi vsakoletno ocenjenih potreb ministrstva po rejništvu ter t.i. izredni postopek izdaje dovoljenja rejniku sorodniku otroka ali drugi osebi, na podlagi poprejšnje ocene, da bi bila tovrstna oblika namestitve v največjo korist določenega otroka. V obeh postopkih dovoljenja izdaja ministrstvo kot organ prve stopnje na podlagi ocene centra otroka, da je rejništvo s strani sorodnika ali druge osebe v otrokovo korist.

Zaradi spremenjene stvarne pristojnosti odločanja o namestitvi otroka v rejništvo, kateri v predlaganem zakonu sledi tudi spremenjeni koncept odločanja o imenovanju rejnika po t.i. izrednem postopku, in sicer ima sodno imenovanje rejnika sorodnika ali druge osebe za pravno posledico pridobitev status rejnika za določenega otroka, je potrebno urediti tudi vprašanje zakonskih učinkov že izdanih dovoljenj za izvajanje rejniške dejavnosti na podlagi 14. člena ZIRD. ZIRD določa razloge za prenehanje dovoljenja, sicer pa dovoljenja v ZIRD niso časovno omejena, niti zakon ne določa drugačnega normativa. V praksi rejniki, ki so pridobili dovoljenje na podlagi 14. člena ZIRD izvajajo rejniško dejavnost za otroka, za katerega so dobili dovoljenje, zato predlagatelj predlaga, da se za te rejnike ohrani tiste pravne učinke, ki so za njih veljali ob pridobitvi dovoljenja.

18. člen

Ker predlagane spremembe narekuje spremenjena ureditev v novem DZ, je začetek uporabe teh določb vezan na datum začetka uporabe DZ, to je dne 15. 4. 2019.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

6. člen

Rejnik ne more biti:

- oseba, ki ji je odvzeta roditeljska pravica,
- oseba, ki živi skupaj z osebo, kateri je odvzeta roditeljska pravica,
- oseba, ki ji je odvzeta poslovna sposobnost,

- oseba, ki je bila pravnomočno obsojena zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti ali zaradi kaznivega dejanja zoper življenje in telo ter kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost, za katerega se storilec preganja na predlog;
- oseba, ki živi skupaj z osebo, ki je bila pravnomočno obsojena zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti ali zaradi kaznivega dejanja zoper življenje in telo ter kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost, za katerega se storilec preganja na predlog.

7. člen

- (1) Otrokov sorodnik lahko izvaja rejniško dejavnost, če center otroka glede na okoliščine posameznega primera ugotovi, da je to v otrokovo korist.
- (2) Za otrokove sorodnike se po tem zakonu štejejo: stara mati, stari oče, stric, teta, brat in sestra.

12. člen

- (1) Komisija za izbor kandidatov za izvajanje rejniške dejavnosti iz 3. člena tega zakona izmed vseh prejetih vlog kandidatov izbere določeno število kandidatov, ki ustreza potrebam iz 10. člena tega zakona.
- (2) Komisija iz prejšnjega odstavka napoti izbrane kandidate na usposabljanje za izvajanje rejništva.
- (3) Vsebino, izvajalca in trajanje usposabljanja predpiše minister.
- (4) Sredstva, potrebna za usposabljanje, se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije.

14. člen

- (1) Otrokovemu sorodniku iz 7. člena tega zakona ni potrebno kandidirati za izvajanje rejniške dejavnosti po določbah tega zakona.
- (2) Ministrstvo izda otrokovemu sorodniku dovoljenje le na podlagi njegove vloge iz drugega odstavka 8. člena tega zakona ter pisne in obrazložene ugotovitve centra otroka, da je tovrstna oblika rejništva v otrokovo korist in ga vpiše v evidenco izdanih dovoljenj.
- (3) Izjemoma lahko ministrstvo izda dovoljenje tudi osebi, ki ni kandidirala za izvajanje rejniške dejavnosti po določbah tega zakona in ni otrokov sorodnik iz 7. člena tega zakona, če je otroku

zaradi njegovih potreb le s tovrstno obliko rejništva mogoče zagotoviti varstvo in vzgojo v največjo otrokovo korist. Ministrstvo izda dovoljenje na podlagi njegove vloge iz drugega odstavka 8. člena tega zakona ter pisne in obrazložene ugotovitve centra otroka, da je le tovrstna oblika varstva in vzgoje v največjo otrokovo korist.

16. člen

(1) Rejniku preneha dovoljenje, če:

- odjavi izvajanje rejniške dejavnosti,
- se opravi odvzem dovoljenja,
- umre.

(2) Odvzem dovoljenja se opravi, če:

- center rejnika poda predlog za odvzem dovoljenja, ker rejnik izvaja rejniško dejavnost v nasprotju s koristmi otroka,
- se ugotovi, da je nastopil kateri izmed razlogov iz 6. člena tega zakona,
- rejnik ne opravi obveznega dopolnilnega usposabljanja v skladu z 28. členom tega zakona,
- rejnik ne začne izvajati rejniške dejavnosti v treh letih od pridobitve dovoljenja,
- center rejnika poda predlog za odvzem dovoljenja, ker rejnik po strokovni oceni centra ni več primeren za izvajanje rejniške dejavnosti,
- rejnik pet let ni imel nameščenega otroka.

(3) V primerih iz prvega odstavka tega člena ministrstvo rejnika izbriše iz evidence izdanih dovoljenj.

18. člen

(1) Rejnik lahko izvaja rejniško dejavnost kot edini poklic (v nadaljnjem besedilu: rejniška dejavnost kot poklic), če izpolnjuje pogoje, ki jih določa ta zakon, in je vpisan v register iz 19. člena tega zakona.

(2) Rejnik, ki želi izvajati rejniško dejavnost kot poklic, vloži vlogo za izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic pri centru rejnika.

(3) Rejnik, ki želi izvajati rejniško dejavnost kot poklic, mora imeti dovoljenje in ne sme biti v delovnem razmerju, biti družbenik zasebne družbe ali zavoda v Republiki Sloveniji, ki je hkrati poslovodna oseba, opravljati druge dejavnosti kot edini ali glavni poklic, na podlagi katere je

vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje v skladu s predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

21. člen

Izbris iz registra se opravi, če:

- rejnik ne želi več izvajati rejniške dejavnosti kot poklic, z zadnjim dnem, ko še izvaja rejniško dejavnost kot poklic,
- se rejnik zaposli, postane družbenik zasebne družbe ali zavoda v Republiki Sloveniji, ki je hkrati poslovodna oseba, prične opravljati drugo dejavnost kot edini ali glavni poklic, na podlagi katerega je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje v skladu s predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, z dnem pred pričetkom zaposlitve oziroma opravljanja druge dejavnosti,
- rejnik ne izpolnjuje normativov, določenih s tem zakonom, z dnem, ko mu poteče pravica iz 59. člena tega zakona,
- rejniku preneha dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti ali se dovoljenje odvzame, z dnem prenehanja oziroma odvzema dovoljenja.

23. člen

(1) Rejnik ima lahko istočasno nameščene največ tri otroke.

(2) Izjemoma ima lahko rejnik istočasno nameščeno tudi večje število otrok, če gre za namestitev bratov in sester ali če je namestitev otroka k določenemu rejniku v otrokovo posebno korist.

47. člen

Rejniška pogodba preneha:

- če je prenehalo rejništvo,
- s potekom časa, če je pogodba sklenjena za določen čas, razen če se podaljša,
- z odpovedjo,

- z razvezo,
- s smrtjo rejnika ali otroka.

48. člen

- (1) Rejnik lahko odpove rejniško pogodbo z odpovednim rokom najmanj treh mesecev, če ni v pogodbi drugače določeno. Odpoved mora biti pisna ali dana ustno na zapisnik pri centru otroka.
- (2) Na podlagi odpovedi rejniške pogodbe center otroka izda odločbo o prenehanju rejniške pogodbe. Zoper odločbo je dovoljena pritožba na ministrstvo.
- (3) Center otroka v primeru iz prvega odstavka tega člena odloči o namestitvi otroka v drugo rejniško družino ali o prenehanju rejništva ali poskrbi za drugo obliko varstva in vzgoje otroka.

49. člen

- (1) Center otroka razveže rejniško pogodbo brez odpovednega roka, če:
- nastopi kateri od razlogov iz 6. člena tega zakona,
 - se rejnik ne udeleži usposabljanj iz 28. člena tega zakona,
 - oceni, da to zahteva zaščita otrokovih koristi,
 - otrok sklene zakonsko zvezo,
 - otrok postane roditelj, razen če center oceni, da je namestitev v rejniško družino zanj še vedno koristna,
 - rejnik ne izpolnjuje z rejniško pogodbo določenih dolžnosti ali
 - zahteva razvezo rejnik in se ugotovi, da ima za to utemeljene razloge.
- (2) V primerih iz prejšnjega odstavka center otroka izda odločbo o razvezi rejniške pogodbe. Zoper odločbo je dovoljena pritožba na ministrstvo.
- (3) Center otroka v primeru iz prvega odstavka tega člena odloči o namestitvi otroka v drugo rejniško družino ali o prenehanju rejništva ali poskrbi za drugo obliko varstva in vzgoje otroka.

50. člen

(1) Rejnik je za posameznega otroka upravičen do mesečne rejnine, ki zajema oskrbnino in plačilo dela.

(2) Ob prvi namestitvi otroka je rejnik upravičen tudi do enkratnega prejema v višini enkratnega denarnega prejema za opremo novorojenca, določenega s posebnim predpisom, ki ureja družinske prejemke, če center otroka oceni, da je ob namestitvi potreben dodaten nakup oblačil, obutve, potrebščin in opreme za otroka.

(3) Če rejnik izvaja rejniško dejavnost kot poklic, mu Republika Slovenija zagotavlja plačilo prispevkov za socialno varnost.

58. člen

(1) Pravica do rejnine preneha z dnem prenehanja rejniške pogodbe.

(2) Pri odpovedi rejniške pogodbe rejniku preneha pravica do rejnine z dnem, ko otrok ne prebiva več v rejniški družini.

(3) **(črtan)**

66. člen

(1) Podatki, ki se zbirajo za namen vodenja zbirke podatkov o rejnikih in zbirke podatkov o rejnikih, ki izvajajo rejniško dejavnost kot poklic iz prejšnjega člena, so:

- osebno ime,
- datum rojstva,
- enotna matična številka občana,
- spol,
- državljanstvo,
- prebivališče,
- zakonski stan,
- izobrazba,
- nekaznovanost,

- zaposlitev,
- podatek o obveznem zdravstvenem zavarovanju,
- podatek o zneskih plačila prispevkov za socialno varnost,
- davčna številka,
- datum vloge za izvajanje rejniške dejavnosti,
- datum začetka veljavnosti dovoljenja,
- številka in datum izdanega dovoljenja,
- datum prenehanja dovoljenja,
- razlog prenehanja dovoljenja,
- vrsta in datum izobraževanja,
- datum vpisa v register izvajanja rejniške dejavnosti kot poklic,
- datum izbrisa iz registra izvajanja rejniške dejavnosti kot poklic,
- razlog izbrisa iz registra izvajanja rejniške dejavnosti kot poklic,
- pristojni center za socialno delo,
- datum prijave v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje,
- številka in datum izdanega potrdila o vpisu v register izvajanja rejniške dejavnosti kot poklic,
- datum odjave iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

(2) Podatki, ki se zbirajo za namen vodenja zbirke podatkov o članih rejniške družine iz prejšnjega člena, so:

- osebno ime,
- datum rojstva,
- enotna matična številka občana,
- sorodstveno razmerje družinskega člana do rejnika,
- status (šolanje, zaposlitev, upokojitev).

(3) Podatki, ki se zbirajo za namen vodenja zbirke podatkov o sklenjenih rejniških pogodbah in rejninah iz prejšnjega člena, so:

- osebno ime rejnika in otroka,
- enotna matična številka občana rejnika in otroka,
- prebivališče rejnika in otroka,
- zdravstveno stanje otroka (podatek o motnji ali bolezni, zaradi katere potrebuje posebno nego in varstvo, v skladu s posebnimi predpisi),

- davčna številka rejnika,
- višina rejnine,
- številka osebnega računa rejnika.

(4) Podatki, ki se zbirajo za namen vodenja zbirke podatkov o otrocih, nameščenih v rejniške družine iz prejšnjega člena, so:

- osebno ime,
- datum rojstva,
- enotna matična številka občana,
- spol,
- državljanstvo,
- prebivališče,
- šolanje,
- zdravstveno stanje (podatek o motnji ali bolezni, zaradi katere potrebuje posebno nego in varstvo, v skladu s posebnimi predpisi),
- podatek o obveznem zdravstvenem zavarovanju,
- določenost in višina preživnine,
- določenost in višina družinske pokojnine (številka in datum odločbe),
- število dni namestitve,
- izplačano nadomestilo preživnine,
- vključenost v socialnovarstveni zavod,
- podaljšanje roditeljske pravice,
- davčna številka.

(5) Podatki, ki se zbirajo za namen vodenja zbirke podatkov o članih bioloških družin otrok iz prejšnjega člena, so:

- osebno ime,
- rojstni podatki,
- enotna matična številka občana,
- sorodstveno razmerje družinskega člana do otroka,
- prebivališče,
- status (šolanje, zaposlitev, upokojitev),
- podaljšanje roditeljske pravice,

- izobrazba.

(6) Podatki, ki se zbirajo za namen vodenja zbirk podatkov o izdanih dovoljenjih in o prenehanju veljavnosti dovoljenj iz prejšnjega člena, so:

- osebno ime,
- enotna matična številka občana rejnika,
- prebivališče rejnika,
- datum začetka veljavnosti dovoljenja,
- datum prenehanja veljavnosti dovoljenja.

67. člen

(1) Podatki iz prejšnjega člena se zbirajo neposredno od posameznika za njega in za njegove družinske člane ter iz uradnih zbirk, ki jih v Republiki Sloveniji vodijo za to pooblašчени organi in organizacije.

(2) Ministrstvo in centri za socialno delo za namen izvajanja javnih pooblastil po tem zakonu brezplačno pridobivajo osebne podatke iz prejšnjega člena iz obstoječih zbirk osebnih podatkov naslednjih upravljavcev:

- ministrstva, pristojnega za notranje zadeve - podatke o posamezniku, družinskih članih in skupnem gospodinjstvu (osebno ime, datum rojstva, enotno matično številko občana, državljanstvo, prebivališče);
- izvajalcev vzgojne in izobraževalne dejavnosti ter ministrstva, pristojnega za šolstvo in visoko šolstvo - podatke o vključitvi v vzgojni ali izobraževalni zavod;
- ministrstva, pristojnega za pravosodje - podatki o izrečenih kaznih, varnostnih ukrepih, pogojnih obsodbah, sodnih opominih in obsodbah, s katerimi je bila storilec kaznivih dejanj, o katerih se vodi kazenska evidenca, oproščena kazni, ter o njihovih pravnih posledicah; poznejše spremembe o obsodbah, ki so bile vpisane v kazensko evidenco; podatki o izvršeni kazni in o razveljavitvi vpisa neupravičene obsodbe;
- Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije - podatke o zavarovancih in uživalcih pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja;
- Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije - podatke o obveznem zdravstvenem zavarovanju;
- izvajalcev zdravstvene dejavnosti - podatke o zdravstvenem stanju;
- sklada Republike Slovenije, pristojnega za izplačilo nadomestila preživnine - podatke o izplačanem nadomestilu preživnine;
- centrov za socialno delo – podatke iz zbirk podatkov, vodenih pri izvajanju nalog, ki so jim z

zakonom poverjena kot javna pooblastila (vrsta in višina pravice za otroka, določenost in višina preživitnine);

- izvajalcev socialnovarstvene dejavnosti - podatke o vključitvi v socialnovarstveni zavod.

(3) Podatke o zdravstvenem stanju je mogoče pridobivati le ob pisni privolitvi posameznika, na katerega se nanašajo ali njegovega skrbnika, razen če bodo podatki uporabljeni za statistike ali znanstveno raziskovalne namene v obliki, ki ne omogoča identifikacije posameznikov.

(4) Kadar je to mogoče, se posamezne zbirke za izvajanje tega zakona lahko medsebojno povezujejo na podlagi enotne matične številke občana.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Predlagana novela zakona vsebuje manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona, ki se nanaša na implementacijo nekaterih določb DZ v zvezi z imenovanjem in razrešitvijo rejnika ter manjše vsebinske in redakcijske spremembe.

VI. PRILOGE

– /

PREDLOG
(EVA)

Na podlagi ... odstavka ... člena Zakona o ... (Uradni list RS, št. ...) izdaja Vlada Republike Slovenije

UREDBO

O

Besedilo členov

(nomotehnično urejen predlog)

OBRAZLOŽITEV

I. UVOD

1. Pravna podlaga (besedilo, vsebina zakonske določbe, ki je podlaga za izdajo uredbe)
2. Rok za izdajo uredbe, določen z zakonom
3. Splošna obrazložitev predloga uredbe, če je potrebna
4. Predstavitev presoje posledic za posamezna področja, če te niso mogle biti celovito predstavljene v predlogu zakona

II. VSEBINSKA OBRAZLOŽITEV PREDLAGANIH REŠITEV«.